

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,
Judecători – Țurcan Anatolie, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie, Donos Aliona,

a judecat fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Tighinean Alexei și inculpata Fedulova Tatiana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, în cauza penală în privința inculpatei

Fedulova Tatiana xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.01.2021 – 19.05.2021;
Instanța de apel: 23.06.2021 – 01.12.2021;
Instanța de recurs: 18.03.2022 – 12.02.2024.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 mai 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art.364¹ Cod de procedură penală*, inculpata Fedulova Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.335¹ alin.(2) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de contabil în cadrul întreprinderilor, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare pe un termen de 2 ani, din data intrării în vigoare a sentinței, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei și includerea perioadei arestării preventive, arestării la domiciliu de la 07.09.2020 până la 06.12.2020.

S-a dispus încasarea, în beneficiul statului, de la inculpată, a cheltuielilor judiciare în sumă de 7 280 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că la 16 martie 1998, în Registrul persoanelor juridice a Camerei Înregistrării de Stat a RM (actuala Agenția

Servicii Publice) a fost înregistrată compania SRL „Glorinal”, c/f 1002600015739, cu genul de activitate „Construcții complete și parțiale de clădiri și construcții inginerești, construcții civile”. Fondatorii acestei companii au fost Chirica Vasile cu 60% din capitalul statutar și Vîrlan Sergiu cu 40% din capitalul statutar.

Pe parcursul activității, sub egida fondatorului și administratorului SRL „Glorinal”, c/f 1002600015739, Chirica Vasile, cu participarea fondatorului Vîrlan Sergiu, abuzând de situația de serviciu, acționând contrar pct.2.1 al Statutului Societății SRL „Glorinal”, contrar prevederilor art.7 al Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992, precum și contrar prevederilor art.5 și 72 al Legii cu privire la societățile cu răspundere limitată 135-XVI din 14.06.2007, precum și alte prevederi legale, a format o reuniune stabilă de persoane cu roluri clare și acțiuni bine organizate în vederea obținerii, ascunderii, folosirii, însușirii în scopuri personale a bunurilor companiei rezultate din investițiile persoanelor fizice, acțiuni ce au dus la prejudicierea în mod considerabil a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale companiei ca persoană juridică, precum și a investitorilor ca persoane fizice.

În vederea obținerii scopului infracțional al grupului criminal organizat, Chirica Vasile, de comun acord cu Vîrlan Sergiu, au atras în activitatea grupului persoane cheie ce ar dirija investițiile făcute în companie, astfel încât acestea ar căpăta un aspect neoficial, subsidiar dându-i posibilitatea de a le folosi în interese personale și, însuși, contrar sarcinilor angajate, contractarea cu investitorii.

În acest sens, au fost atrase persoanele cheie: Trofimov Lilia și Chirica Natalia, care, la rândul lor, aveau sarcina de a atrage persoane specialiști în contabilitate, precum și în domeniul vânzărilor ca angajați la SRL „Glorinal” și, respectiv, a servi intereselor grupului criminal organizat.

Prin urmare, Trofimov Lilia, în virtutea funcției și calității de contabil-șef al SRL „Glorinal”, a atras în cercul persoanelor de încredere ca membri ai acestui grup pe Fedulova Tatiana și Șumleascaia Olga, angajate ca contabil-casieri, atribuindu-le sarcina de a falsifica datele contabile despre investițiile primite.

Paralel, Chirica Natalia, în virtutea funcției și calității atribuită de director al Departamentului de vânzări al SRL „Glorinal”, la rândul ei, a atras în cercul persoanelor de încredere ca membri ai acestui grup, pe Pereman Alesea, ca manager în vânzări și pe Gaina Sergiu, ca jurist al companiei, atribuindu-le sarcini de atragere a investițiilor și ascundere a informației față de investitori despre modul de gestionare a investițiilor de către membrii grupului criminal organizat.

Respectiv, la adresarea investitorului în compania SRL „Glorinal”, amplasată pe str. Zamfir Arbore 15, mun. Chișinău în vederea încheierii unui contract de investiții, formularul tip al căruia era întocmit de către juristul Gaina Sergiu, Pereman Alesea, executând rolul său de membru al grupului criminal organizat, cunoscând cu certitudine că eventualele investiții nu vor fi contabilizate și vor fi ascunse și folosite în alte scopuri decât cele angajate de către compania SRL „Glorinal”, precum și faptul că obiectele în care urmează a fi investite sunt grevate de dreptul de gaj, inducea în eroare investitorii despre faptele adevărate, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului de investit, astfel, determinând ilicit persoana de a face investiții.

În continuare, Pereman Alesea conducea investitorul la Chirica Natalia, care avea rolul de a încheia contracte de investiții neoficiale, adică fără a fi autentificate la notar și fără a le nota la Oficiul Teritorial Cadastral, acțiuni urmărite de membrii grupului criminal organizat în vederea ascunderii față de banca creditoare a datelor despre investițiile reale și imobilele în care s-a investit și, eventual, de a le folosi în interesele personale, prejudiciind astfel drepturile investitorilor ca persoane fizice.

Persoanele însă, care pretindeau a oficializa contractele de investiții și, respectiv, a-și nota drepturile patrimoniale la Oficiul Cadastral Teritorial, erau îndreptate la juristul și membrul grupului criminal organizat, Gaina Sergiu, care, respectiv, în bază de procură, reprezenta compania SRL „Glorinal” la notar, unde investitorul încheia contractul de investiții în spațiul locativ, și-și obținea dreptul ulterior de a-l nota la Oficiul Cadastral Teritorial.

În așa mod, pentru proiectul companiei SRL „Glorinal”, denumit „Calea Orheiului”, potrivit contractelor de investiții în spații de locuit, cele neoficiale cuprindeau pct.4.4 care stabilește „prin semnarea acestuia clientul împuternicește compania de a-l reprezenta în fața Oficiului Cadastral Teritorial în scopul înregistrării contractului”, iar cele oficiale erau lipsite de aceste prevederi.

După încheierea contractelor, investitorii efectuau achitări în rate în casieria SRL „Glorinal”, amplasată pe str. Zamfir Arbore 15, mun. Chișinău executându-și obligațiile contractuale de investire în imobile.

Însă, contabilul-casier Fedulova Tatiana, *de comun acord cu contabilul-șef Trofimov Lilia*, care acționa sub egida administratorului SRL „Glorinal”, c/f 1002600015739, Chirica Vasile și în interesul grupului criminal organizat, acționând contrar prevederilor art.8 alin.(2) lit. c) Cod fiscal, pct.4 al Anexei nr.5 la Hotărârea Guvernului nr.474 din 28 aprilie 1998 privind Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, art.19 al Legii contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, art.11 al Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, precum și a Standardelor naționale de contabilitate aprobate prin Ordinele Ministerului Finanțelor nr.174 din 25.12.1997 și nr.118 din 06.08.2013, în scopul tănuirii actelor de corupție manifestate prin abuz în serviciu, delapidarea averii străine, adică folosirea și însușirea în scopuri personale a bunurilor companiei SRL „Glorinal”, pe perioada 29.05.2012 - 04.07.2017 a omis cu rea-voință contabilizarea plăților investitorilor în bunurile imobile ale SRL „Glorinal”, în următoarele circumstanțe.

Astfel, la plățile efectuate de investitori, Fedulova Tatiana elibera doar chitanțe la dispozițiile de plată, fără bon de casă pe suma încasată, iar sumele din dispozițiile de plată erau contabilizate oficial, acțiuni efectuate la următoarele tranzacții:

- plățile din 21.08.2012 ale sumei de 10 000 euro, echivalentul a 153 506 lei; din 21.08.2013 ale sumei de 3 200 euro, echivalentul a 54 853 lei, efectuate de Vîrlan Victor în baza contractului de investiție nr.97 din 11.03.2011;

- plățile din 16.11.2012 ale sumei de 13 000 euro, echivalentul a 204 078 lei; din 25.11.2013 ale sumei de 8 000 euro, echivalentul a 141 198 lei efectuate de Buga Eugeniu în baza contractului de investiție nr.44 din 13.08.2010;

- plățile din 03.03.2014 ale sumei de 4 000 euro, echivalentul a 75 322 lei; din

28.10.2015 ale sumei de 1 466 euro, echivalentul a 32 425 lei, efectuate de Karpenco Nadejda în baza contractului de investiție nr.154 din 18.10.2011;

- plățile din 17.06.2014 ale sumei de 929 euro, echivalentul a 17 547 lei, efectuate de Morcov Ina în baza contractului de investiție nr.117 din 01.04.2011;

- plățile din 27.05.2014 ale sumei de 1 923 euro, echivalentul a 36 294 lei de Prodan Aliona în baza contractului de investiție nr.100 din 22.03.2011;

- plățile din 21.10.2013 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 17 898 lei; din 21.10.2013 ale sumei de 900 euro, echivalentul a 16 108 lei; din 19.05.2014 ale sumei de 3 750 euro, echivalentul a 52 706 lei; din 13.08.2012 ale sumei de 4 000 euro echivalentul a 61 408 lei, efectuate de Borovic Elena în baza contractului de investiție nr.124 din 17.05.2011;

- plățile din 17.12.2014 ale sumei de 4 000 euro, echivalentul a 77 556 lei; din 2014 ale sumei de 5 000 euro, echivalentul a 94 282 lei; din 13.11.2013 ale sumei de 15 000, echivalentul a 259 485 lei; din 22.12.2014 ale sumei de 4 000 euro, echivalentul a 77 007 lei; din 22.11.2013 ale sumei de 10 000 euro, echivalentul a 175 654 lei, efectuate de Druțac Dorin în baza contractului de investiție nr.246 din 13.11.2013;

- plățile din 31.08.2013 ale sumei de 1 067 euro, echivalentul a 17 259 lei; din 05.09.13 ale sumei de 2 586 euro, echivalentul a 43 696 lei; din 27.05.2014 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 37 747 lei; din 04.09.2014 ale sumei de 2 229 euro, echivalentul a 41 408 lei; din 01.04.2015 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 19 557 lei; din 07.07.2015 ale sumei de 540 euro, echivalentul a 11 298 lei; din 05.01.2016 ale sumei de 1 100 euro, echivalentul a 23 663 lei, efectuate de Pancenco Victor în baza contractului de investiție nr.11 din 18.03.2010;

- plățile din 13.11.2013 ale sumei de 36 000 euro, echivalentul a 622 764 lei; din 09.02.2016 ale sumei de 554 euro, echivalentul a 12 445 lei, efectuate de Goroșenco Ecaterina în baza contractului de investiție nr.245 din 23.12.2013;

- plățile din 31.10.2013 ale sumei de 1 692 euro, echivalentul a 29 850 lei; din 11.07.2014 ale sumei de 5 452 euro, echivalentul a 81 874 lei; din 01.10.2014 ale sumei de 1 974 euro, echivalentul a 36 294 lei și din 01.03.2016 ale sumei de 5 532 euro, echivalentul a 120 621 lei, efectuate de Baraș Nicolae în baza contractului de investiție nr.195 din 19.07.2012;

- plățile din 07.12.2015 ale sumei de 1 853 euro, echivalentul a 40 413 lei; din 20.02.2014 ale sumei de 696 euro, echivalentul a 12 934 lei și din 09.01.2014 ale sumei de 1 500 euro, echivalentul a 26 684 lei, efectuate de Popa Andrei în baza contractului de investiție nr.90 din 20.01.2011;

- plățile din 13.08.2012 ale sumei de 3 100 euro, echivalentul a 47 591 lei; din 18.04.2013 ale sumei de 4 500 euro, echivalentul a 72 624 lei și din 26.08.2013 ale sumei de 5 424 euro, echivalentul a 92 319 lei, efectuate de Bădărău Silvia în baza contractului de investiții nr.19 din 08.04.2010;

- plății din 17.08.2012 a sumei de 4 560 euro, echivalentul a 69 677 lei, efectuat de Carcevschii Vlad în baza contractului de investiție nr.105 din 25.03.2011;

- plățile din 21.08.2012 ale sumei de 7 860 euro, echivalentul a 120 655 lei și din 21.08.2013 ale sumei de 2 180 euro, echivalentul a 37 369 lei, efectuată de Spînu

Haralampie în baza contractului de investiție nr.98 din 11.03.2011;

- plățile din 12.08.2014 ale sumei de 3 000 euro, echivalentul a 55 197 lei, efectuată de Iamandi Vera în baza contractului de investiție nr.17 din 01.04.2010;

- plăților din 15.06.2013 ale sumei de 1 300 euro, echivalentul a 21 473 lei și din 26.08.2014 ale sumei de 979 euro, echivalentul a 17 926 lei, efectuate de Bușuleac Mariana în baza contractului de investiție nr.37 din 08.06.2010;

- plăților din 14.07.2014 ale sumei de 38 158 lei; din 03.11.2014 ale sumei de 18 437 lei; din 10.11.2015 ale sumei de 1 590 euro, echivalentul a 34 175 lei și din 13.01.2015 ale sumei de 2 500 euro, echivalentul a 47 260 lei, efectuate de Cojuhari Nicolae în baza contractului de investiție nr.1138 din 25.02.2011;

- plății din 15.04.2014 a sumei de 424 euro, echivalentul a 7 870 lei, efectuată de Scolnii Vasile în baza contractului de investiție nr.81 din 11.12.2010;

- plăților din 20.10.2014 ale sumei de 3 000 euro, echivalentul a 56 199 lei și din 15.06.2015 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 20 881 lei, efectuate de Cordun Gheorghe în baza contractului de investiție nr.54 din 13.09.2010;

- plăților din 03.09.2012 ale sumei de 1 500 euro, echivalentul a 23 456 lei; din 15.08.2016 ale sumei de 440 euro/9811 lei, efectuate de Sitaru Vlad-Silviu în baza contractului de investiție nr.130 din 29.06.2011;

- plăților din 12.06.2013 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 33 023 lei; din 22.10.2013 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 35 596 lei; din 04.09.2013 ale sumei de 2 500 euro, echivalentul a 42 280 lei; din 17.09.2013 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 17 197 lei; 26.06.2013 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 16 356 lei; din 27.01.2017 ale sumei de 216 euro, echivalentul a 4 661 lei; din 27.01.2017 ale sumei de 1 496 euro, echivalentul a 32 285 lei, efectuate de Ciubotaru Ecaterina în baza contractului de investiție nr.68 din 28.10.2010;

- plății din 03.01.2013 a sumei de 16 000 euro, echivalentul a 256 061 lei, efectuată de Vintu Uliana în baza contractului de investiție nr.135 din 15.08.2011;

- plății din 09.10.2013 a sumei de 12 885 euro, echivalentul a 229 683 lei, efectuate de Coșneanu Ira în baza contractului de investiții nr.64 din 16.10.2010;

- plăților din 19.09.2014 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 18 511 lei; din 04.06.2014 ale sumei de 1 200 euro, echivalentul a 22 606 lei; din 06.05.2014 ale sumei de 1 520 euro, echivalentul a 28 503 lei; din 18.06.2014 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 18 929 lei; din 26.08.2014 ale sumei de 1 500 euro, echivalentul a 27 466 lei; din 04.11.2016 ale sumei de 1 653 euro, echivalentul a 36 565 lei; din 15.07.2014 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 38 121 lei; din 11.02.2015 ale sumei de 600 euro, echivalentul a 2 597 lei, efectuate de Curcă Silvia în baza contractului de investiție nr.55 din 14.09.2010;

- plăților din 10.05.2013 ale sumei de 6 200 euro, echivalentul a 99 529 lei și din 14.07.2014 ale sumei de 979 euro, echivalentul a 18 678 lei, efectuate de Cebotari Georgeta în baza contractului de investiție nr.31 din 13.05.2010;

- plăților din 20.08.2013 ale sumei de 1 200 euro, echivalentul a 20 499 lei; din 28.09.2015 ale sumei de 9 000 euro, echivalentul a 136 620 lei; din 27.01.2016 ale sumei de 1 100 euro, echivalentul a 24 589 lei; din 18.01.2017 ale sumei de 4 173 euro, echivalentul a 90 082 lei; din 04.07.2017 ale sumei de 363 euro, echivalentul a 7 500 lei,

efectuate de Tihomirova Ludmila în baza contractului de investiții nr.147 din 31.08.2011 și de Celacu Adrian în baza contractului de cesiune a creanței nr.122 din 16.01.2017;

- plăților din 13.09.2013 ale sumei de 2 500 euro, echivalentul a 42 829 lei, din 05.03.2014 ale sumei de 30 euro, echivalentul a 563 lei; din 10.04.2013 ale sumei de 1 500 euro, echivalentul a 24 236 lei; din 19.08.2013 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 34 174 lei; din 02.05.2013 ale sumei de 500 euro, echivalentul a 8 036 lei, efectuate de Guslistov Maxim în baza contractului de investiție nr.41 din 01.07.2010;

- plăților din 10.01.2014 ale sumei de 779 euro, echivalentul a 13 832 lei; din 24.06.2013 ale sumei de 121 euro, echivalentul a 1 990 lei; din 13.04.2013 ale sumei de 246 euro, echivalentul a 3 994 lei, efectuate de Putină Vasile în baza contractului de investiție nr.20 din 14.04.2010;

- plăților din 24.04.2013 ale sumei de 300 euro, echivalentul a 4 782 lei; 24.04.2013 ale sumei de 314 euro, echivalentul a 5 000 lei; din 15.08.2013 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 16 902 lei; din 16.07.2014 ale sumei de 1 751 euro, echivalentul a 33 347 lei și din 16.07.2014 ale sumei de 640 euro, echivalentul a 12 189 lei, efectuate de Suhaițchi Valentina în baza contractului de investiție nr.101 din 23.03.2011;

- plăților din 13.08.2014 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 36 610 lei și din 28.12.2017 ale sumei de 397 euro, echivalentul a 8 079 lei, efectuate de Bezer Victor în baza actului de investiție nr.50 din 02.09.2010;

- plăților din 16.06.2012 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 15 146 lei; din 18.11.2013 ale sumei de 3 000 euro, echivalentul a 52 295 lei; 10.05.2013 ale sumei de 3 000 euro, echivalentul a 48 159 lei; din 17.04.2015 ale sumei de 600 euro, echivalentul a 11 606 lei; din 20.02.2015 ale sumei de 600 euro, echivalentul a 10 828 lei; din 18.08.2015 ale sumei de 1 266 euro, echivalentul a 26 600 lei; din 05.09.2016 ale sumei de 550 euro, echivalentul a 12 156 lei și din 20.01.2017 ale sumei de 500 euro, echivalentul a 10 741 lei, efectuate de Cebotari Valeriu în baza actului de investiție nr.82 din 14.12.2010;

- plății din 09.09.2016 a sumei de 2 000 euro, echivalentul a 44 688 lei, efectuate de Arabadji Anastasia în baza contractului de investiție nr.36 din 01.06.2010;

- plăților din 29.10.2013 ale sumei de 3 108 euro, echivalentul a 55 140 lei; din 28.03.2014 ale sumei de 938 euro, echivalentul a 16 135 lei și din 02.04.2014 ale sumei de 2 499 euro, echivalentul a 40 000 lei, efectuate de Boldurat Ilie în baza contractului de investiție nr.104 din 24.03.2011;

- plăților din 08.07.2013 ale sumei de 848 euro, echivalentul a 13 759 lei; din 1 ~.10.2014 ale sumei de 461 euro, echivalentul a 8 606 lei; din 20.10.2014 ale sumei de 115 euro, echivalentul a 2 154 lei; din 13.06.2014 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 18 829 lei; din 20.06.2016 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 22 296 lei și din 18.12.2017 ale sumei de 243 euro, echivalentul a 1 953 lei, efectuate de investitorul Certan Pavel în baza contractului de investiție nr.94 din 10.02.2011;

- plății din 04.05.2015 a sumei de 2 000 euro, echivalentul a 40 586 lei, efectuate de Efrim Gheorghe în baza contractului de investiție nr.89 din 20.01.2011;

- plății din 10.10.2014 a sumei de 6 900 euro, echivalentul a 11 253 lei, efectuate de Antoniu Tatiana în baza contractului de investiții nr.43 din 27.07.2010;

- plății din 12.11.2012 a sumei de 1 475 euro, echivalentul a 23 110 lei, efectuate de

Berezeanski Oleg în baza contractului de investiție nr.59 din 22.09.2010;

- plăților din 18.06.2015 ale sumei de 1 000 euro, echivalentul a 20 827 lei; din 18.06.2015 ale sumei de 23 300 euro, echivalentul a 372 590 lei; din 02.09.2015 ale sumei de 1 200 euro, echivalentul a 26 043 lei; din 13.04.2016 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 44 990 lei; din 26.04.2016 ale sumei de 687 euro, echivalentul a 15 289 lei, efectuate de Pașcaneanu Nina în baza contractului de investiție nr.62 din 15.10.2010;

- plăților din 09.10.2014 ale sumei de 812 euro, echivalentul a 15 177 lei; din 09.10.2014 ale sumei de 4 324 euro, echivalentul a 80 819 lei; din 02.09.2016 ale sumei de 559 euro, echivalentul a 12 333 lei, efectuate Mereacre Galina în baza contractului de investiție nr.83 din 21.12.2010;

- plăților din 14.04.2016 în sumă de 784 euro, echivalentul a 17 476 lei și din 14.08.2014 în sumă de 4 700 euro, echivalentul a 86 115 lei, efectuate de Colun Olga în baza contractului de investiție nr.150 din 30.11.2011;

- plății din 14.08.2011 a sumei de 2 460 euro, echivalentul a 41 639 lei, efectuate de Vîrlan Vitalie în baza contractului de investiție nr.109 din 25.03.2011;

- plății din 29.08.2017 a sumei de 1 000 euro, echivalentul a 21 356 lei, efectuate de Vasilian Silvia în baza contractului de investiție nr.78 din 08.12.2010;

- plății din 22.06.2012 a sumei de 3 055 euro, echivalentul a 46 935 lei, efectuată de Dorgan Victoria în baza contractului de investiție nr.96 din 02.03.2011;

- plății din 21.08.2012 a sumei de 2 000 euro, echivalentul a 30 701 lei, efectuată de Gobjilă Diana în baza contractului de investiție nr.152 din 07.10.2011;

- plăților din 27.03.2014 ale sumei de 146 euro, echivalentul a 2 700 lei și din 19.03.2014 ale sumei de 2 000 euro, echivalentul a 37 405 lei, efectuate de Certan Eugen și Certan (Gîndea) Victoria în baza contractului de investiții nr.6 din 27.02.2010;

- plății din 10.03.2016 a sumei de 170 euro, echivalentul a 3 716 lei, efectuată de Stîrcu Gheorghe în baza contractului de investiție nr.61 din 01.10.2010;

- plății din 26.11.2014 a sumei de 8 000 euro, echivalentul a 131 975 lei, efectuată de Batrîncea Elena în baza contractului de investiție nr.32 din 18.05.2010;

- plății din 13.01.2014 a sumei de 15 000 euro, echivalentul a 266 715 lei, efectuată de Onofrei Oleg în baza contractului de investiții nr.9 din 19.04.2010;

- plății din 23.04.2013 a sumei de 4 000 euro, echivalentul a 63 983 lei, efectuată de Nemțanu Vladimir și Nemțanu Oleg în baza contractului de investiții nr.28-B-C/O din 04.2013;

- plăților din 17.09.2013 ale sumei de 30 000 euro, echivalentul a 515 916 lei; din 17.10.2013 ale sumei de 1 091 euro, echivalentul a 19 391 lei; din 19.11.2013 ale sumei de 14 000 euro, a sumei de 245 027 lei, din 10.02.2015 ale sumei de 9 000 euro, echivalentul a 138 155 lei, efectuate de Nemțanu Vladimir și Nemțanu Oleg în baza contractului de investiții nr.200-V/IV/P din 23.10.2012;

- plăților din 23.08.2016 ale sumei de 4 628 euro, echivalentul a 10 3342 lei; din 14.09.2016 ale sumei de 638 euro, echivalentul a 14 183 lei, efectuate de Briceac Ion în baza contractului de investiții nr.47-T/II din 24.05.2011;

- plăților din 23.12.2013 ale sumei de 1 800 euro, echivalentul a 31 940 lei; din 18.08.2016 ale sumei de 3 227 euro, echivalentul a 71 836 lei, efectuate de Arhirii Nadejda

în baza contractului de investiții nr.48-T/II din 24.05.2011.

Pe parcurs, la 04 octombrie 2018, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de intentare a procesului de insolvență în privința debitorului SRL „Glorinal”.

Respectiv, începând cu 04 octombrie 2018, administratorul provizoriu desemnat de instanța de judecată, Pelin Roman a solicitat creditorilor pentru validarea creanței, prezentarea bunurilor fiscale ca document confirmativ al creanței.

Respectiv, unele din persoanele investitori, care anterior achitase ratele de investiții, dar fără a primi bon fiscal, s-au adresat conducerii companiei SRL „Glorinal” pentru a li se elibera bonuri fiscale.

Respectiv, Fedulova Tatiana, *împreună cu contabilul-șef Trofimov Lilia*, care acționa sub egida administratorului SRL „Glorinal”, c/f 1002600015739, Chirica Vasile și în interesul grupului criminal organizat, acționând contrar prevederilor art.8 alin.(2) lit. c) Cod fiscal, pct.4 al Anexei nr.5 la Hotărârea Guvernului nr.474 din 28 aprilie 1998 privind Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, art.19 al Legii contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, art.11 al Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 precum și a Standardelor naționale de contabilitate aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013, în scopul deghizării actelor de corupție manifestate prin abuz în serviciu și delapidarea averii străine, adică folosirea și însușirea în scopuri personale a bunurilor companiei SRL „Glorinal”, pe perioada 23.10.2018 - 13.11.2018, aflându-se la sediul companiei „Glorinal”, amplasat în mun. Chișinău, str. Z. Arbore 15, fără a efectua încasări, au întocmit și eliberat solicitanților Tiosa Andrei, Moraru Gheorghe, Onofrei Oleg, Nichita Ecaterina, Fedulova Tatiana, Certan Victoria, Diulgherova Liudmila, Popovici Nicolae, Guzun Constantin, Șumleascaia Olga, Trofimov Lilia și altor persoane în curs de stabilire, chitanțe cu informații false împreună cu bonuri fiscale ale aparatului de casă cu numărul de inventariere 12782250 al companiei SRL „Glorinal”, precum că au fost încasate investiții în sumă totală de 70 691 070, 61 lei.

Printre chitanțele și bonurile de casă, lui Fedulova Tatiana i-au fost eliberate chitanțele cu nr.195 din 22.10.2018 pentru suma 8 000 euro, echivalentul a 155 680 lei și nr.215 din 24.10.2018 pentru suma de 3 485 euro, echivalentul a 68 138 lei și, respectiv, cu eliberarea bonurilor fiscale din 22.10.2018 și, respectiv 24.10.2018 pe sumele indicate supra, sume care, de facto, au fost achitate în casieria SRL „Glorinal” anterior, fără însă a fi contabilizate. Aceste chitanțe și bonuri fiscale, Fedulova Tatiana le-a utilizat la depunerea cererii de validare a creanței de 53 170 euro echivalentul a 1 033 523,77 lei depuse în cadrul procesului de insolvență a companiei SRL „Glorinal”, creanță inclusă sub nr.145 al „Tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului” întocmit la 27.12.2019 de către administratorul autorizat a SRL „Glorinal”, Vasilev Ruslan și care a fost validată de către judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Central, Natalia Iordachi la ședința din 21.01.2020.

Instanța a reținut că inculpata a recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și probele administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând examinarea cauzei în procedura prevăzută la art.364¹ Cod de procedură penală.

Dat fiind că aceste probe sunt suficiente pentru a constata că fapta există, constituie infracțiunea incriminată și a fost săvârșită de inculpată, acțiunile acesteia au fost încadrate în baza art.335¹ alin.(2) Cod penal, întocmirea și utilizarea unui document contabil care conține informații false, precum și omisiunea cu rea-voință a contabilizării unei plăți, săvârșite în scopul deghizării și respectiv a *tăinuirii unor acte de corupție*, în interesul unui grup criminal organizat.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatei să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1 387 unități convenționale, ce constituie 69 350 lei.

În motivarea apelului a indicat că:

- la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpata a solicitat judecarea cauzei în procedură simplificată, iar în prezența circumstanțelor atenuante - recunoașterea vinovăției și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, precum și lipsa circumstanțelor agravante, pedeapsa cu închisoare este neîntemeiată;

- scopul pedepsei penale poate fi atins și aplicând în privința inculpatei, în calitate de pedeapsă principală - amenda, care va fi în măsură să ducă la reeducarea acesteia, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către ea, precum și de către alte persoane;

- potrivit art.75 alin.(2) Cod penal, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată;

- nu au fost stabilite circumstanțe care să determine că pedeapsa cu amendă nu va atinge scopul prevăzut la art.61 alin.(2) Cod penal, iar lipsa unor cauze penale începute în privința inculpatei și implicit lipsa unor condamnări anterioare, lipsa a careva informații cu referire la ducerea de către aceasta a unui mod de viață antisocial, faptul că este angajată oficial în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, în coroborare cu circumstanțele atenuante stabilite, duc la concluzia că scopul pedepsei va fi atins cu aplicarea amenzii.

3.1. Avocata Doga Cristina și inculpata Fedulova Tatiana, la fel, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimei să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de amendă.

În motivarea apelului au invocat că:

- sentința este neîntemeiată și contradictorie, deoarece instanța de fond nejustificat și nemotivat i-a aplicat pedeapsa privativă de libertate, inclusiv *în virtutea existenței unor împrejurări și încălcări procesuale care afectează legalitatea procesului de administrare a probelor*;

- instanța de fond a admis cererea inculpatei, prin care ultima a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art.335¹ alin.(2) Cod penal și a solicitat examinarea cauzei conform art.364¹ Cod de procedură penală, *în pofida unor impedimente de fapt și de*

drept, care nu au fost verificate pe parcursul judecării cauzei, iar erorile de ordin procesual admise nu pot fi înlăturate în niciun mod decât prin declararea nulității lor;

- cererea inculpatei nu cuprinde recunoașterea faptelor descrise în rechizitoriu și solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și, cu toate că aceasta a precizat că renunță la administrarea de noi probe și este de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor sale, *instanța de fond nu s-a expus asupra încălcărilor de ordin procesual admise pe parcursul urmăririi penale;*

- *potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.9 din 07.03.2017, privind excepția de neconstituționalitate a art.364¹ CPP al RM, (judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală), pct. 50. Atunci când există dubii cu privire la vinovăția inculpatului sau în cazul unei recunoașteri parțiale a situației de fapt, ori chiar în cazul unei recunoașteri totale a faptelor imputate, când nu este lămurit asupra împrejurărilor de fapt ale cauzei și consideră că judecata nu poate avea loc numai în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, judecătorul respinge cererea inculpatului de judecare a cauzei în procedură simplificată. Pct. 51. Curtea precizează că nu simpla recunoaștere a învinuirii este determinantă pentru a se da eficiență unui proces echitabil, desfășurat în limitele legalității și imparțialității, aceasta constituind doar o condiție procedurală, ci stabilirea vinovăției inculpatului cu privire la faptele reținute în sarcina sa. În plus, indiferent de recunoașterea învinuirii, ceea ce prevalează este existența unui proces echitabil, despre care nu se poate vorbi în măsura în care se neagă principiul aflării adevărului;*

- din prevederile art.364¹ alin.(4) Cod de procedură penală rezultă că procedura simplificată este aplicabilă doar dacă din probele administrate în cursul urmăririi penale reiese că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse. Astfel, aplicarea procedurii simplificate este posibilă numai atunci când din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, circumstanță care însă nu a fost verificată, or, anume din probele enumerate de către instanța de fond, se constată comiterea unei alte fapte infracționale, decât cea incriminată inculpatei;

- suficiența probatoriului nu a fost examinată de către instanța de fond, sub *aspectul legalității procedurii de acumulare a probelor*, deoarece regula potrivit căreia mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal în cadrul oricărei proceduri, fie că e generală sau specială, or, *încălcarea procedurii de administrare a probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor;*

- potrivit pct.30 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013, cu privire la practica aplicării prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate. În situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art.364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art.364¹ alin.(1), (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în

rechizitoriu și de către prima instanță;

- *pe parcursul judecării cauzei penale în instanța de fond*, condițiile examinării cauzei în conformitate cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală nu au fost respectate, fiind admise încălcări de ordin procedural, ce determină caracterul incorect al sentinței pronunțate;

- instanța de fond nu a verificat respectarea rigorilor procesual penale, ce se referă la procedura de administrare a probelor, și anume, a acțiunilor procesuale și a măsurilor speciale de investigație;

- până la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului, prin care se solicită judecarea cauzei în procedură simplificată, judecătorul este obligat să verifice dacă rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art.296 Cod de procedură penală, actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitate absolută prevăzută la art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor, nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția europeană, fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Codul penal;

- în cazul în care în urma controlului preliminar al cauzei penale se constată încălcări ale normelor imperative din Codul de procedură penală, iar din probele administrate în cursul urmăririi penale nu rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite dincolo de orice dubiu rezonabil, instanța de judecată urma să respingă cererea inculpatei de judecare a cauzei potrivit procedurii simplificate;

- examinarea cauzei în procedură simplificată impune verificarea probelor și a legalității administrării acestor probe, fapt care nu a fost efectuat, soluția instanței de fond la acest capitol fiind ilegală, neîntemeiată și nemotivată;

- instanța de fond nu a verificat legalitatea administrării și efectuării acțiunilor procesuale și a măsurilor speciale de investigații;

- cauza penală nr.2020790183, în care este vizată Fedulova Tatiana, a fost disjunsă din cauza penală nr.2017020808, urmărirea penală în cadrul căreia a fost pornită la data de 02.06.2017, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu conexarea ulterioară a cauzelor penale nr.nr.2018970173, 2019011442, 2020010061, 2020010304, 2020790094 și 2020790110;

- prin ordonanța procurorului din 08.09.2020, Fedulova Tatiana a fost pusă sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute de art.335 alin.(3) și art.335¹ alin.(2) Cod penal, în cadrul cauzei penale nr.2017020808, iar prin ordonanța din 31.12.2020, Fedulova Tatiana a fost pusă sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.335¹ alin.(2) Cod penal, în cadrul cauzei penale nr.2017020808;

- prin ordonanța procurorului 18.03.2021, s-a modificat învinuirea înaintată lui Fedulova Tatiana, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.335¹ alin.(2) Cod penal, în cadrul cauzei penale nr.2020790183;

- art.279 alin.(1) Cod de procedură penală permite efectuarea acțiunilor procesuale doar în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale și numai după înregistrarea sesizării cu privire la infracțiune. Acțiunile de urmărire penală pentru

efectuarea cărora este necesară autorizarea judecătorului de instrucție, precum și măsurile procesuale de constrângere pot fi realizate doar după pornirea urmăririi penale, dacă legea nu prevede altfel. Din momentul sesizării sau autosesizării până la darea ordonanței de începere a urmăririi penale, înăuntrul acestui termen, organul de urmărire penală poate efectua doar acțiunile procesuale prin care nu este adusă atingere drepturilor părților;

- dosarele penale pornite anterior, la 02.06.2017, nr.nr.2018970173, 2019011442, 2020010061, 2020010304, 2020790094 și 2020790110 pe faptele comise de către factorii de decizie din cadrul companiei „Glorinal” SRL au vizat unele acțiuni ale factorilor de decizie ai companiei vizate, nu și acțiunile incriminate lui Fedulova Tatiana, urmărirea penală în privința căreia a fost începută la 03.09.2020;

- a fost admisă o încălcare gravă și inadmisibilă la etapa de colectare a probelor de către organul de urmărire penală, în condițiile în care toate acțiunile procesuale și măsurile speciale de investigație în privința lui Fedulova Tatiana au fost efectuate până la începerea urmăririi penale pe faptele infracționale incriminate acesteia, adică până la 03.09.2020;

- toate acțiunile procesuale și măsurile speciale de investigație dispuse, autorizate și efectuate nemijlocit în cauzele penale nr.nr.2018970173, 2019011442, 2020010061, 2020010304, 2020790094 și 2020790110, în cadrul cărora Fedulova Tatiana nu a avut un statut procesual au fost preluate de organul de urmărire penală, dintr-o cauză penală în alta, în lipsa încheierii judecătorului de instrucție, prin care aceste măsuri speciale de investigații ar fi fost autorizate;

- instanța de fond a adoptat sentința de condamnare contrar prevederilor art.art.93 alin.(3) și (4), art.94 alin.(1), pct. 1), 2), 4), 6), 8), 11), 12), alin.(2), 99, 100 alin.(1), 135⁵ alin.(9), 251, 279 Cod de procedură penală, iar aceste încălcări nu pot fi eliminate prin careva acțiuni sau măsuri, urmând a fi dispusă încetarea procesului penal în privința lui Fedulova Tatiana;

- pedeapsa aplicată inculpatei este absolut neîntemeiată, nejustificată, neproportională și inequitabilă, contrară prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, lipsind circumstanțe ce ar motiva această soluție;

- instanța de fond nemotivat i-a stabilit inculpatei pedeapsa cu închisoarea, fără a aprecia pe deplin toate împrejurările comiterii faptei, circumstanțele care denotă lipsa necesității nimirii unei astfel de pedepse, precum și datele de ordin obiectiv, care exclud o atare concluzie și denotă posibilitatea certă de aplicare a pedepsei cu amendă, sancțiune care este una corectă, echitabilă și proporțională în raport cu circumstanțele cauzei;

- la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpata a comis o infracțiune gravă și a recunoscut integral faptele de care este învinuită, de lipsa circumstanțelor agravante și prezența celor atenuante - căința sinceră și contribuirea activă la descoperirea faptelor infracționale admise de către alți funcționari în cadrul companiei „Glorinal” SRL, precum și faptul că a conștientizat pe deplin pericolul real al faptei sale, promițând să nu mai admită pe viitor comiterea altor infracțiuni, că anterior nu a fost condamnată, este căsătorită și are la întreținere părinții în etate, că suferă de o maladie incurabilă „Diabet Zaharat, tip 2, insulină dependentă, formă gravă”, iar detenția acesteia în instituțiile penitenciare va duce la agravarea dramatică și ireparabilă a sănătății, astfel că pedeapsa închisorii numită de către instanța de fond este inadmisibilă;

- în împrejurările stabilite, față de inculpată urma a fi aplicată pedeapsa cu amendă, or, pedeapsa cu închisoare este prea aspră, neproportională și absolut eronată, de vreme ce fapta comisă nu are un impact atât de periculos pentru societate, inclusiv acuzarea a cerut stabilirea pedepsei cu amendă;

- concluzia instanței de fond că, nu au fost prezentate probe care să confirme că pedeapsa cu amendă va duce la atingerea scopului legii penale, este nejustificată, în situația în care inculpata anterior nu a fost condamnată sau sancționată contravențional, nu a admis careva încălcări în activitatea de serviciu, se caracterizează pozitiv, are părinții în etate la întreținere, are o vârstă înaintată, având 52 de ani și nu este o persoană care să prezinte pericol pentru societate, iar pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești a avut un comportament exemplar, corect, s-a prezentat la toate ședințele judiciare și a manifestat o atitudine conștientă, dându-și seama de fapta comisă, urmările prejudiciabile, dar și îi pare rău de cele comise, căindu-se sincer;

- aplicarea pedepsei privative de libertate este prea aspră și neproportională în raport cu personalitatea inculpatei, circumstanțele cauzei, inclusiv va duce la agravarea situației acesteia, starea de sănătate a căreia s-a înrăutățit în arest preventiv și arest la domiciliu, iar scopul legii penale privind corectarea și reeducarea acesteia poate fi atins prin aplicarea unei pedepse cu amendă, redusă conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală;

- la stabilirea pedepsei urmează a fi reținute și încălcările de ordin procesual admise la etapa de administrare a probelor, care, în coroborare cu norma art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, generează reducerea pedepsei, fiind oportună, corectă și pe deplin justificată aplicarea amenzii în mărime de 800 unități convenționale, aceasta fiind de natură să ducă la corectarea deplină și reeducarea inculpatei în spiritul respectării cu strictețe a rigorilor de drept pe viitor.

3.2. Inculpata a declarat apel suplimentar, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de amendă.

În motivarea apelului a indicat că:

- nu este de acord cu pedeapsa aplicată, iar instanța de fond eronată a concluzionat că corectarea ei este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate;

- solicitând judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a renunțat la dreptul de a interoga martorii în instanța de judecată, însă - instanța de fond a trecut cu vederea acțiunile nemijlocite ale sale și nici nu a menționat în sentință că dânsa nu era factorul de decizie, era doar un lucrător de rând, care a executat ordinele contabilului-șef și ale administratorului întreprinderii;

- pedeapsa aplicată este una ilegală și contravine prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, iar aplicarea unei pedepse mai aspre decât faptele săvârșite nu este un echilibru între pedeapsa aplicată și fapta săvârșită;

- la stabilirea pedepsei, instanța de fond urma să țină cont de art.art.7, 61, 75 Cod penal, inclusiv să-i reducă pedeapsa conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală;

- instanța de fond a omis faptul că, ea a acționat în strictă conformitate cu activitatea sa de contabil și ordinea stabilită de conducerea „Glorinal” SRL, a recunoscut vina, s-a căit sincer, a contribuit activ la stabilirea infracțiunii prin recunoașterea vinovăției, circumstanțe ce sunt importante la individualizarea pedepsei, în cumul cu personalitatea și atitudinea ei

după survenirea consecințelor social periculoase și comportamentul față de societate;

- aplicarea pedepsei cu amendă este una rezonabilă și corespunde atât normelor de drept material, cât și acordă posibilitate de a dovedi societății că încrederea acordată va avea consecințe pozitive.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, reținând că cercetarea judecătorească în instanța de fond s-a efectuat în *procedură simplificată*, iar sentința a fost contestată numai în partea individualizării pedepsei, nefiind atacată în partea ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, a considerat că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare probelor administrate, corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Față de lucrul judecat de primă instanță, instanța de apel a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor în raport cu fapta incriminată inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*). Astfel, instanța de apel a preluat argumentarea vinovăției primei instanțe și a constatat temeinicia acesteia.

Totodată, la stabilirea pedepsei, instanța de fond corect a aplicat prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei.

Astfel, instanța de fond nu a stabilit circumstanțe atenuante și agravante, inclusiv întemeiat nu a reținut în calitate de circumstanță atenuantă *recunoașterea vinovăției* de către inculpată, deoarece judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, care are ca premisă recunoașterea faptelor indicate în rechizitoriu și stabilirea unei pedepse reduse, iar reținerea în calitate de circumstanță atenuantă a *recunoașterii vinovăției* ar fi însemnat acordarea unei **bivalențe** juridice uneia și aceleiași circumstanțe.

La fel, instanța de fond a ținut cont la stabilirea pedepsei de faptul că inculpata a comis pentru prima dată o infracțiune gravă, *și-a recunoscut vina* integral și a manifestat căință sinceră, că nu are antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru și este angajată în câmpul muncii, aplicându-i o pedeapsă în condițiile beneficierii de reducerea limitelor de pedeapsă conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Cu toate că, în apelurile declarate, a fost solicitată aplicarea față de inculpată a pedepsei cu amendă, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani cu executare stabilită de instanța de fond, este întemeiată, echitabilă, corespunzătoare gravității faptei comise și personalității inculpatei, fiind suficientă pentru corectarea și reeducarea acesteia.

Totodată, este inoportună stabilirea pedepsei cu amendă față de inculpată, deoarece aceasta ar avea un caracter iluzoriu, iar pedeapsa nu și-ar realiza scopul de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatei, cât și a altor persoane.

Mai mult, la stabilirea pedepsei inculpatei s-a luat în considerație faptul că aceasta a *recunoscut vinovăția*, de numărul de acțiuni și inacțiuni comise la atingerea scopului infracțiunii, de faptul că infracțiunea a fost consumată, de numărul de persoane fizice prejudiciate. Inclusiv prezintă importanță urmările prejudiciabile grave ale faptei săvârșite și impactul social al acesteia, or, anume prin acțiunile inculpatei, a fost posibilă însușirea și folosirea mijloacelor financiare depuse de zeci de investitori – persoane fizice în construcția blocului locativ, în scopuri personale, de alte persoane.

De altfel, nu este clară poziția apărării, care, în cererea de apel, invocă casarea sentinței din motivul admiterii încălcărilor de procedură și, totodată, solicită aplicarea față de inculpat a unei pedepse cu amendă sau cu închisoarea, dar cu suspendarea executării pedepsei.

Astfel, în instanța de fond, inculpata a fost asistată de avocata Doga Cristina, care a informat instanța că clienta recunoaște vina și solicită examinarea cauzei conform procedurii prevăzute la art.364¹ Cod de procedură penală, susținând cererea inculpatei depusă în acest sens, împrejurări în care sunt nefondate alegațiile acesteia că instanța de fond ilegal a admis cererea inculpatei privind examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, apreciind această poziție ca o încercare de a induce instanța de apel în eroare.

La fel, au fost respinse și argumentele apărării cu privire la necesitatea stabilirii pedepsei cu amendă în privința inculpatei, din motiv că aceasta suferă de o maladie incurabilă, foarte gravă, iar detenția în instituțiile penitenciare va duce la agravarea dramatică și ireparabilă a sănătății ei. Or, inculpații aflați în arest preventiv, cât și condamnații, beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.

Prin urmare, instanța de fond justificat a conchis că doar pedeapsa cu închisoare este echitabilă, va duce la atingerea scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acesteia, cât și a altor persoane.

5. Avocatul Tighinean Alexei și inculpata Fedulova Tatiana, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile adoptate și solicită pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie *achitată*.

În motivarea recursului declarat, invocă argumente similare celor menționate în cererile de apel (pct.3.1., 3.2. din prezenta decizie), indicând că:

- instanțele de fond nu au verificat faptul încadrării juste a faptei imputate inculpatei în conformitate cu dispozițiile Codului penal;

- în ședința de judecată din 22.03.2021, inculpatei i-a fost înaintată o nouă învinuire, potrivit art.325 alin.(2) Cod de procedură penală, care însă nu i-a fost adusă la cunoștință, în aceeași ședință fiind depusă și acceptată cererea ultimei privind examinarea dosarului în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, nefiind verificat preliminar dacă sunt sau nu suficiente probele care demonstrează vinovăția acesteia;

- nefiind prezentat rechizitoriul nou sau modificat, instanța de fond a omis că inculpata în cererea scrisă a recunoscut numai faptele indicate în rechizitoriu și nu s-a expus referitor la ordonanța de punere sub învinuire din 18.03.2021;

- înaintarea unei noi învinuiri în ședința preliminară este contrară art.345 alin.(4) Cod de procedură penală, iar instanța de fond urma să respingă cererea privind examinarea în procedura simplificată și să dispună judecarea cauzei în procedură generală;

- instanțele de fond nu s-au expus asupra circumstanțelor agravante - acțiuni săvârșite în interesul unui grup criminal organizat, precum și asupra posibilității aplicării art.40¹ Cod penal;

- în faza de urmărire penală inculpata a recunoscut vina, iar în rechizitoriu și la audierea în calitate de învinuită, a explicat că nu a avut niciun interes în a nu reflecta plățile și în a nu elibera bonurile de casă, executând instrucțiunile superiorului său Trofimov Lilia;

- latura subiectivă a infracțiunii prevăzută la art.335¹ Cod penal se caracterizează prin intenție directă, iar instanțele de fond nu au motivat că inculpata nu a recunoscut faptul că scopul acțiunii sale este disimularea sau tănuirea unor acte de corupție;

- potrivit sentinței de condamnare, inculpata a acționat contrar prevederilor legale, în scopul deghizării actelor de corupție manifestate prin abuz în serviciu și delapidare a averii străine, adică folosirea și însușirea în scopuri personale a bunurilor companiei „Glorinal”. Însă, delapidarea averii străine prin folosirea și însușirea în scopuri personale a bunurilor companiei „Glorinal” nu i-a fost incriminată inculpatei și nu a fost probat că a cunoscut despre scopurile privind tănuirea actelor de corupție și intenționat a acționat în acest sens. Delapidarea averii străine nu constituie infracțiune de corupție, iar faptul reflectării incorecte a tranzacției în contabilitatea întreprinderii, nu duce direct la tănuirea actelor de corupție. Inclusiv, inculpata nu a recunoscut vina în partea ce se referă la actele de corupție;

- răspunderea penală potrivit art.335¹ Cod penal survine numai în cazul stabilirii prin hotărâre irevocabilă a unei infracțiuni de corupție, indiferent dacă a fost consumată infracțiunea sau era în fazele pregătirii sau tentativei. Inculpata a fost condamnată pentru disimularea sau tănuirea actelor de corupție, în lipsa unei hotărâri irevocabile privind condamnarea unei alte persoane în baza infracțiunilor de corupție pe care aceasta ar fi încercat să le ascundă, iar în aceste circumstanțe lipsește latura subiectivă a infracțiunii;

- deoarece inculpata a fost condamnată în baza art.335¹ alin.(2) Cod penal, pentru săvârșirea acțiunilor în interesul unui grup criminal organizat, rezultă că a fost stabilită existența unui grup criminal organizat și că aceasta nu este membru al grupului criminal organizat, dar a comis acțiunile în interesul unui grup criminal organizat;

- toate persoanele indicate în rechizitoriu ca membri ai grupului criminal organizat sunt lucrători ai întreprinderilor „Glorinal” și „Glorinal Imobil”. Deci, reuniunea stabilă de persoane indicate nu a fost organizată în prealabil în vederea comiterii unei sau unor infracțiuni, toate persoanele sunt lucrători ai întreprinderii, cu toate atribuțiile de serviciu

stabilite în contractele individuale de muncă, lista statelor de personal etc;

- din învinuire rezultă că „Glorinal” SRL, înregistrată la 16.03.1999, a fost creată cu scopul de a comite una sau mai multe infracțiuni. Pentru inculpată, Chirica Vasilia, Trofimov Lilia și Găina Sergiu sunt colegi de serviciu, persoane care veneau regulat la muncă, în vederea îndeplinirii obligațiilor de serviciu, *lipsind o explicație a modului în care aceasta trebuia să înțeleagă că colegii ei de serviciu și conducerea întreprinderii, la o anumită etapă, au format un grup criminal organizat*. Mai mult, acuzarea nu a indicat că Fedulova Tatiana este membră a grupului criminal organizat, iar *instanțele de fond nu au stabilit cine a informat-o despre existența grupării criminale organizate*, în cazul comiterii infracțiunii prevăzute la art.335¹ alin.(2) Cod penal;

- **recunoașterea formală a învinuirii în partea acționării în interesele grupului criminal organizat nu duce automat la confirmarea existenței acestui grup**. Persoanele indicate în hotărârea instanței ca membri ai grupului criminal organizat, nu au fost condamnate. Mai mult, nici nu au fost învinuite în comiterea infracțiunilor în interesele grupului criminal organizat, potrivit art.46 Cod penal;

- la stabilirea pedepsei, instanțele de judecată nu trebuie să subestimeze principiul obligativității coroborării dintre criteriile generale și cele speciale de individualizare ale pedepsei, având în vedere că criteriile generale au caracter obligatoriu la individualizarea oricărei pedepse, la alegerea categoriei și termenului acesteia, la stabilirea atât a pedepsei principale, cât și a celei complementare. Aceste criterii nu pot fi utilizate separat, ci numai în ansamblu, iar neglijarea unuia din aceste criterii la aplicarea pedepsei înseamnă că pedeapsa aplicată a fost individualizată contrar prevederilor legale, temei pentru casarea hotărârii judecătorești - art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală;

- instanțele de fond nu au argumentat aplicarea pedepsei cu închisoarea, însă nu au motivat și posibilitatea aplicării art.90 Cod penal;

- recunoașterea vinovăției nu a fost reținută în calitate de circumstanță atenuantă *din motiv că judecarea cauzei a avut loc în baza art.364¹ Cod de procedură penală*. Însă, Codul penal nu prevede excepții privind aplicarea circumstanțelor atenuante, iar inculpata a recunoscut vina la faza de urmărire penală și a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției. La stabilirea pedepsei urma a fi considerată ca circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, or, prin Hotărârea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018, a fost modificată Hotărârea nr.13 din 16.12.2013, fiind exclus pct.35 alin.(2).

6. La recursul declarat, în conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, solicitând respingerea recursului ca fiind vădit neîntemeiat, motivând prin faptul că instanța de apel și-a argumentat suficient soluția, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel, aplicându-i inculpatei o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea comisă.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea

cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Din sensul art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Reieșind din conținutul recursului ordinar declarat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recurenții – avocatul Tighinean Alexei și inculpata Fedulova Tatiana invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală, menționând că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, specificând criticele expuse supra - din care se întrevăd temeiurile: **instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel** sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire; s-au aplicat pedepse individualizate, contrar prevederilor legale; faptele săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, completul de judecată constată că, criticele aduse de către titularii cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu remiterea cauzei penale la o nouă rundă a procedurilor de judecare în ordine de apel, din următoarele considerente.

Instanța de recurs evidențiază că, nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective. Din aceste considerente, completul de judecată nu examinează criticele referitoare la reținerea greșită a faptelor imputate – în procedură simplificată și doar pe baza probelor administrate în cauză, ci *verifică*, prin raportare la situația de fapt stabilită de prima instanță și menținută de către instanța de apel, *corectitudinea și respectarea normelor de procedură penală*, la procesul de constatare a vinovăției inculpatei, în baza art.335¹ alin.(2) Cod penal.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, deși instanța de apel a concluzionat respingerea apelurilor, totuși *nu a elucidat pe deplin circumstanțele faptice, precum și nu a dat absolut nici o apreciere argumentelor invocate de către apelanți, omițând să se expună în mod concret asupra temeiurilor-argumentelor invocate de apelanți, mai ales în partea ce ține de respectarea normelor de procedură penală la procesul de administrare a probelor, dar și referitor la corectitudinea și legalitatea acceptării modului de examinarea a cauzei penale, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală..*

Astfel, concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor și circumstanțelor cauzei, însă, lăsarea fără apreciere, dar și aprecierea abstractă a acestora, neîndoielnic a dus la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Pe de altă parte, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

În decizia recurată (f.d.135-141 vol. X), instanța de apel *a expus sumar* doar unele *aspecte* din motivarea apelului declarat de apărător și inculpată, cum ar fi:

a) existența încălcărilor procesuale, care afectează legalitatea procesului de administrare a probelor;

b) la soluționarea cererii de examinare a cauzei penale, instanța de fond nu a respectat în niciun fel Hotărârea Curții Constituționale nr.9 din 07.03.2017, deși era absolut evident că ...indiferent de recunoașterea învinuirii, în fața instanței de judecată prevalează doar existența unui proces echitabil, pentru a nu se nega principiul aflării adevărului;

c) până la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatei, privind judecarea cauzei în procedură simplificată, judecătorul era obligat să verifice ... și totodată sunt reiterate pct.17 și 18 din Hotărârea Plenului CSJ nr.13 din 16.12.2013;

d) au fost comise și un șir de încălcări a normelor imperative din Codul de procedură penală, fiind ignorate prevederi din art.art.94, 100, 132¹, 132⁵, 132⁸, 138, 142-153, 251, 279 Cod de procedură penală, etc..

Însă, la pct.10 din decizia instanței de apel, făcându-se o referire pur formală la cauzele Garcia Ruis contra Spaniei și Helle contra Finlandei, într-un mod *eronat*, instanța de apel „se mulțumește de a relua motivele jurisdicției de primă instanță”, argumentele respective fiind *absolut* irelevante pentru speță, fiind invocate de către instanța de apel contrar cerințelor imperative din art.414 alin.(5) Cod de procedură penală.

Aici, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, *relevante și pertinente ar fi anume alte exemple* din jurisprudența CtEDO, și anume:

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Din circumstanțele expuse, completul de judecată conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 417-418 Cod de procedură penală, prin ce s-au comis erorile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Totodată, nu este legală și oportună nici soluția de menținere a sentinței, aceasta fiind expusă într-o manieră abstractă și lovită de vicii fundamentale. Or, calificând acțiunile inculpatei conform dispoziției art.335¹ alin.(2) Cod penal, instanța de fond nu a stabilit *in mod concret* fapta comisă de Fedulova Tatiana, limitându-se doar la acceptarea faptului că inculpata a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, conform art.364¹ Cod de procedură penală. Însă, este obligatoriu ca o instanță judecătorească nu doar să accepte formal o învinuire înaintată de acuzare, dar și să verifice dacă această învinuire corespunde exigențelor prevăzute la art.296 Cod de procedură penală.

Potrivit jurisprudenței naționale, simpla manifestare de voință a inculpatului de a recurge la procedura instituită de dispozițiile art.364¹ din Codul de procedură penală și declarația formală de recunoaștere a faptei, nicidecum nu conduc în mod automat la aplicarea acestei proceduri. Verificând condițiile impuse de dispozițiile art.364¹ Cod de procedură penală, anume instanța de judecată poate dispune de a aplica această procedură sau de a respinge solicitarea de a judeca cauza în procedura simplificată. Suficiența probatoriului urmează să fie examinată de judecător sub aspectul concludenței, pertinentei și utilității probelor acumulate, deoarece regula potrivit căreia mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal în cadrul oricărei proceduri, fie că acea procedură să fie generală sau specială. Insuficiența probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor. Când această condiție nu este îndeplinită, instanța va respinge cererea de judecare a cauzei în procedura simplificată (Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești, pct.14, 16.).

Mai mult, conform art. 364¹ alin.(1) și (7) Cod de procedură penală, inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, instanța urmând să aplice în

mod corespunzător, dispozițiile art.art.382 - 398 Cod de procedură penală. Or, conform jurisprudenței CtEDO, admiterea de către inculpat a circumstanțelor pe care s-a bazat condamnarea sa, adică acceptarea unei proceduri simplificate, nu include și calificarea lor în baza legii penale (hotărârea CtEDO din 25.07.2017, Rostovțev c. Ucraina).

Pe lângă aceasta, deși urmau să verifice minuțios aspectele factologice ale învinuirii în coroborare cu încadrarea juridică a faptei imputate inculpatei, instanțele de fond nu au evidențiat aceste momente în hotărârile judecătorești adoptate. De fapt, neraportând învinuirea înaintată inculpatei la prevederile art.335¹ Cod de procedură penală, instanțele au constatat faptele așa cum au fost descrise în rechizitoriu, concluzionând că inculpata a comis infracțiunea incriminată și considerând că vinovăția acesteia a fost dovedită indubitabil prin probele administrate la faza de urmărire penală.

Concomitent se atestă că, la constatarea faptei ca fiind comisă de Fedulova Tatiana, instanțele de fond au admis încălcarea prevederilor art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, sub aspectul că judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire, constatând că „... *Fedulova Tatiana, de comun acord cu contabilul-șef Trofimov Lilia, care acționa sub egida administratorului SRL „Glorinal”, Chirica Vasile și în interesul grupului criminal organizat, ... pe perioada 29.05.2012 - 04.07.2017...*” și că „...*Fedulova Tatiana, împreună cu contabilul-șef Trofimov Lilia, care acționa sub egida administratorului SRL „Glorinal”, ...pe perioada 23.10.2018 - 13.11.2018...*”, astfel a constatat fapta, ca fiind comisă și de Trofimov Lilia, fără a ține cont de faptul că, potrivit rechizitoriului, aceasta nu a fost pusă sub învinuire în prezenta cauză penală. Or, prin ordonanța din 31.12.2020 (f.d.1-2, vol. I) s-au dispus materialele cauzei penale nr.2017020808, în vederea continuării urmăririi penale în privința lui Fedulova Tatiana, în cauza penală separată cu nr.2020790183.

Raționamentele expuse mai sus se bazează și pe jurisprudența națională, potrivit căreia sentința nu trebuie să conțină formulări care demonstrează sau pun la îndoială vinovăția altor persoane pentru săvârșirea infracțiunii. Dacă cauza în privința mai multor învinuiți este dispusă într-o procedură separată, în sentință se indică despre săvârșirea infracțiunii de către inculpat împreună cu alte persoane, fără precizarea numelui și prenumelui lor (Hotărârea Plenului CSJ nr.5 din 19.06.2006, privind sentința judecătorească, pct.5).

Conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, inter alia, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art.6 implică, în special, în sarcina și chiar obligația - de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de acceptare a probelor prezentate de părți (cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 29 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Procesul penal trebuie să fie guvernat de principii fundamentale, cum ar fi, „legalitatea, prezumția nevinovăției, principiul aflării adevărului, principiul oficialității, garantarea libertății și siguranței persoanei, garantarea dreptului la apărare, dreptul la un proces echitabil, egalitatea părților în proces.”

Astfel, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a menționat în repetate rânduri că, statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art.6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații (cauza Prince Hans-Adam II de Liechtenstein vs Allemagne din 12 iulie 2001).

Se atestă că prin hotărârea din 01 iulie 2014 în cauza Pareniuc vs. Republica Moldova, CtEDO a constatat violarea art.6 §1 din Convenție, care s-a manifestat prin faptul că procesul penal împotriva lui Pareniuc nu a fost echitabil, astfel, CtEDO a reamintit că admisibilitatea și evaluarea probelor constituie un aspect care este reglementat de legislația națională și că, în principiu, instanțelor judecătorești naționale le revine obligația de a le aprecia (Van Mechelen și alții c. Olandei, 23.04.1997). Totuși, admiterea unor probe poate să conducă la inechitatea unui proces.

În continuare, completul de judecată, luând în considerare jurisprudența CtEDO enunțată supra, atestă că în situația în care un acuzat susține o cerere de examinare în procedură simplificată, instanțele judecătorești trebuie să examineze minuțios materialele cauzei penale, deoarece pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil, toate probele obținute cu încălcări procedurale de către organul de urmărire penală trebuie să fie excluse.

Pe lângă aceasta, completul de judecată reține că, potrivit procesului-verbal din 18 martie 2021, în ședința de judecată a fost anunțată întrerupere în audierea inculpatei până pe 24 martie 2021 (f.d.1-3 vol. X), la materialele cauzei fiind anexate declarațiile acesteia din 24 martie 2021 (f.d.196-198 vol. IX), lipsind însă procesul-verbal al ședinței de judecată din această dată, care continuă cu data de 07 aprilie 2021 (f.d.4 vol. X), împrejurări în care este imposibilă verificarea corectitudinii desfășurării acțiunilor procesuale.

Totodată, declarațiile inculpatei date în prima instanță la 18 martie 2021 și 24 martie 2021 (f.d.193-195, 196-198 vol. IX) nu au fost semnate de interpret, iar aceste circumstanțe contravin prevederilor art.337 alin.(2) Cod de procedură penală, potrivit căruia declarația scrisă se semnează de președintele ședinței și de grefier, precum și de interpret în cazul în care acesta a participat la depunerea declarației într-o altă limbă.

În raport cu cererea de apel suplimentară a inculpatei Fedulova Tatiana (f.d.85-87 vol. X), se atestă faptul că, apelul a parvenit prin poșta electronică, nefiind, la caz, semnat în modul prevăzut de lege, ori în cazul utilizării de către inculpată a serviciilor electronice, aceasta urma să respecte prevederile Legii nr.91 din 27.06.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic (în vigoare la momentul declarării apelului), circumstanțe care au fost ignorate de instanța de apel la examinarea apelului. De asemenea, potrivit confirmării de recepționare (f.d.84 vol. X), apelul împotriva sentinței din 19.05.2021 a fost depus prin intermediul poștei electronice la 07.06.2021, însă instanța de apel nu a verificat și nu s-a expus asupra respectării termenului de declarare a apelului, în

raport cu prevederile art.art.401 - 404 Cod de procedură penală, demonstrând o atitudine formală la examinarea cauzei penale în ordine de apel.

Completul de judecată ține să menționeze că, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și **să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate**, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Admite recursul declarat de către avocatul Tighinean Alexei și inculpata Fedulova Tatiana, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, în cauza penală în privința inculpatei *Fedulova Tatiana* xxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei penale de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Donos Aliona